

BIBLIOGRAFIE

1. ABRIC, J. Psihologia comunicării. Teorii și metode. Iași: Polirom, 2002.
2. CÂNDEA, R., CÂNDEA, D. Comunicarea managerială, concepte, deprinderi, strategii, București: Expert, 1996.
3. DOBRESCU, E. Comunicarea managerială. Metodologie și eficiență. București: WoltersKluwer, 2010.
4. DRAGAN, I. Comunicarea – Paradigme și teorii. București: RAO, 2008.
5. JOIȚĂ, E. Managementul educațional. Iași: Ed. Polirom, 2000.
6. Comunicarea managerială –abordări teoretice [online].[citată 23.11.2022]Disponibil: <https://www.stiucum.com/management/management-general/Comunicarea-manageriala-aborda62519.php>
7. PERETEATCU, M. Managementul comunicării. Suport de curs. Bălți: Universitatea de stat „A. Russo”, 2019.
8. STEPHANE, O. Comunicarea managerială. București: Ed. Tritonic, 2006.
9. ȘOITU, L. Comunicare și acțiune. Institutul European, 1997.

RESPONSABILITATEA SOCIALĂ, ATRIBUT AL PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE

SOCIAL RESPONSIBILITY, ATTRIBUTE OF THE SCHOOL-FAMILY PARTNERSHIP

*NEACȘU Ioan Cristian,
Profesor Colegiul Național „Alexandru Odobescu”,
Pitești, România*

*DUMITRAȘCU Roxana Gabriela,
Profesor Colegiul Național „Alexandru Odobescu”,
Pitești, România*

<https://orcid.org/0000-0001-8059-896X>

CZU: 37.018.1/2:316.66

DOI: 10.46727/c.09-12-2022.p74-79

Rezumat: Conceptul de parteneriat între școală și comunitate se bazează pe principiul complementarității serviciilor oferite de organizațiile care lucrează în comunitate. Școlile sunt puternic ancorate în comunitatea locală și prin statutul lor, prin competențele resurselor umane implicate în sistemul educațional, pot deveni promotoare ale parteneriatului comunitar. Familia elevului face legătura între furnizorul de servicii educaționale și comunitate. Acei copii care sunt susținuți de părinți, care au atitudini adecvate pro școală în familie, obțin performanțe liceale și au un grad ridicat de aspirație față de nivelul de școlarizare pe care doresc să-l atingă. În jurul copiilor se formează o comuniune, care poate funcționa ca o coaliție pozitivă de sprijin educațional și cultural. Astfel, parteneriatele educaționale sunt o componentă esențială în organizarea și desfășurarea colaborării cu întreaga comunitate, astfel încât aceasta să beneficieze de membri - cetățeni conștienți, educați și responsabili.

Cuvinte cheie: școală, familie, comunitate locală, parteneriat, performanță

Abstract: The concept of partnership between school and community relies on the principle of complementarity of services provided by organizations working in the community. Schools are strongly anchored in the local community and through their status, through the competences of human resources involved in the educational system, they can become the promoter of the community partnership. The student's family makes the connection between the educational service provider and the community. Those children who are supported by their parents, who have adequate pro-school attitudes in the family, achieve high school performance and have a high degree of aspiration compared to the level of schooling they want to reach. A communion is formed around the children, which can function as a positive coalition of educational and cultural support. Thus, educational partnerships are an essential component in organizing and conducting collaboration with the entire community, so that it benefits from members - conscious, educated and responsible citizens.

Keywords: school, family, local community, partnership, performance

În societatea actuală, școala este pivotul viitorului, creuzetul în care se dezvoltă și se pun bazele societății de mâine. Percepută în trecut ca o instituție relativ autonomă, chiar de tip autarhic am putea spune, specializată exclusiv în transmiterea cunoștințelor, școala reprezintă astăzi un spațiu social de interconectare individ-societate. Educația în sine nu mai este doar o treaptă în drumul spre maturitate, alături de alte aspecte ale vieții sociale, ci este o placă turnantă, un spațiu social specific în care se manifestă, atât funcțiile și atribuțiile societății, cât și disfuncțiile și tensiunile acesteia.

În mod evident, există așteptări din partea familiei, în paradigma ei de celulă a societății, ca școala să poată face această călătorie spre cunoaștere și acest lucru face ca raporturile școlii cu comunitatea, în special prin relația directă cu familia, să fie puternic influențate de schimbările petrecute în ultimele decenii. Piața liberă conferă școlii o altă dimensiune, respectiv aceea producătoare de capital uman. În acest context, școala trebuie să găsească formele cele mai eficiente de asigurare a calității produselor sale, iar relația școală-comunitate devine un raport între consumatori și reprezentanții unui serviciu public. În această matrice, familia devine un pivot esențial care face conexiunea între elev, școala ca furnizor de servicii publice, și beneficiar, respectiv societatea. [1, pag. 41-43]

În ceea ce privește beneficiile pe care le aduce, parteneriatul poate fi definit ca o modalitate eficientă de realizare a reformei managementului, prin schimbarea modului în care sunt abordate problemele publice, astfel încât soluția acestora să devină fezabilă prin parteneriat. Școala este una dintre instituțiile esențiale ale societății ale cărei rezultate influențează atât evoluția beneficiarilor direcți, cât și pe cea a comunităților beneficiare indirecte.

Pe fondul schimbărilor asupra cărora societatea românească, urmărind căutarea și cristalizarea identității, școala joacă un rol crucial în refacerea identității sociale și valorificarea potențialului uman, în concordanță cu direcția europeană a acțiunii prioritare în educație prin identificarea factorilor implicați în domeniul educațional și stabilirea rolului și responsabilitățile fiecărui factor prin susținerea parteneriatelor cu toți factorii sociali interesați de dezvoltarea educației precum și stabilirea setului de valori care să ghideze evoluția societății și educația acesteia. Construirea unui parteneriat este un proces deliberat care implică un management ajustat bazat pe colaborare, comunicare și acceptare a diversității, responsabilizarea partenerilor și implicarea reciprocă. [3, pag. 110-112]

Relația școală familie este supusă constant unor analize praxiologice în scopul realizării unei taxonomii care să eficientizeze colaborarea. Deși pare a fi o relație inerentă, ce se dezvoltă prin însuși apartenența la aceeași comunitate, particularitățile ce țin de fiecare individ în parte fac ca această relație să fie greu de încadrat în tipare. Rezolvarea stă în profesionalismul și implicarea din partea școlii și a decidenților locali. Teoria profesionalismului consideră ca element esențial serviciul făcut altora, fără să ne gândim la beneficiile personale, iar criteriile acestei teorii sunt: competența, serviciul pentru clienți, un cod de etică profesională. Pe de altă parte, teoria schimbului care consideră acțiunea umană în funcție de un câștig personal, consideră privilegiile tradiționale ale profesorilor precum un grad de autonomie, un salariu asigurat, drept o competiție restrânsă. Din această perspectivă, câștigurile profesorului din parteneriatul școală-familie sunt: un statut valorizator în ochii societății; cooperarea cu familia poate fi un test profesional și poate fi considerată ca parte a îndatoririi profesionale a profesorului; eficacitatea educației poate fi îmbunătățită prin cooperarea dintre școală și familie; părinții sunt responsabili din punct de vedere legal pentru educația copiilor lor și pot solicita să evalueze rezultatele activității școlare.[7, p. 159]

Cercetările comparative privind perspectivele părinților și ale profesorilor au încercat să conceptualizeze mai întâi implicarea familiei în educația copiilor, participarea părinților în activitățile școlare și legăturile școală-familie-comunitate din perspectiva sferelor de influență care se intersectează care se concentrează pe complexitatea relațiilor care afectează satisfacția școlară și performanța elevului. Importanța raportării la această perspectivă teoretică constă nu numai în identificarea diferitelor forme de implicare parentală, ci și în acceptarea faptului că aceste conexiuni nu sunt statice, fiind în realitate un fenomen complex care este influențat de caracteristicile sferelor de influență și de natura interrelațiilor prin intersectarea lor. Relația corectă între aceste instituții este determinată de atitudinile și practicile indivizilor în fiecare context social. Dacă există interacțiuni frecvente între școli, familii și comunități, este foarte probabil ca mulți elevi să primească mesaje comune din surse multiple, subliniind importanța școlii, a muncii serioase, a gândirii creative, a ajutorului reciproc și a frecvenței la școală.

În ultimele decenii, parteneriatul dintre școală, familie și comunitate s-a extins prin activități de cercetare și politici de practică educațională. La nivelul politicilor educaționale, preocupările continuă să încurajeze activitățile de parteneriat și participarea socială a tuturor actorilor relevanți din domeniul educației. În practică, conducătorii de școli, profesorii, părinții, alte persoane și organizații din comunitate, încearcă să-și creeze propriile programe și practici. Un program de conexiune între cele trei componente este văzut acum ca parte a organizării școlare care ar putea duce la stimularea succesului în studiu și în învățare. [7, pag.119-121]

Rolul comunității în educație a devenit o temă de dezbateri aprinse și preocupări practice de-a lungul ultimei perioade în majoritatea statelor lumii. Sprijinirea și participarea acesteia la managementul educațional generează responsabilități noi și, automat, o presiune asupra decidenților ei. Este evident faptul că și școala trebuie să facă față unor situații ce depășesc cadrul său „tradițional” de influență. Schimbările sociale, dinamica culturală, contextul economic și condițiile de muncă în care se exercită diferite profesii, au un impact real nu numai asupra funcționării sale interne, ci în special asupra responsabilității sociale cerute astăzi școlii. Acestea

înseamnă reorientarea modalităților de acțiune, reforma proceselor și structurilor administrației educaționale, inclusiv participarea comunității la procesele de luare de decizii la nivelul școlilor. [2, pag. 23-25]

Promovarea unei „educații pentru toți și pentru fiecare”, ca demers de politică educațională pe care acest tip de societate presupune extinderea funcției educative la un ansamblu de instituții – media, familia, comunitatea, ONG-urile, întreprinderile – școlii revenindu-i misiunea de a coordona aceste medii educaționale și a le stimula. Deschiderea școlii înspre mediul social prin intermediul comunității capătă astfel un cadru conceptual necesar pentru demararea unui proces de „ecologizare” a mediului organizațional școlar care trebuie să se bazeze pe o cultură a diversității și acceptării diferenței.

Responsabilitatea familiei, alături de cea a școlii, devine normă prin contractul educațional. Evident, este vorba de o responsabilitate individuală în primul rând, dar și de responsabilitate socială din partea tuturor celor implicați, de o corespondență biunivocă între elementele unei mulțimi. Din altă perspectivă, comunitatea la care se referă școala este înțeleasă ca ansamblul persoanelor și instituțiilor care vizează succesul copiilor în școală și dezvoltarea familiei, respectiv școli, familii, vecini, grupuri, cluburi, asociații locale, sindicate, antreprenori, biblioteci, administrație locală, organizații religioase, parcuri, instituții sportive, centre culturale, servicii sociale și de sănătate.

Participarea comunității locale este esențială în evaluarea necesităților educaționale ale indivizilor și grupurilor umane astfel încât să se asigure accesul la educație și calitatea acesteia. Pe de altă parte, implicarea comunității va conduce la asumarea responsabilităților și la dezvoltarea capacităților locale, ceea ce, finalmente înseamnă o modalitate mai eficientă de a îmbunătăți calitatea vieții. De asemenea, reușita educației în școală depinde în mare măsură de valoarea pe care comunitățile o asociază educației, a relevanței în raport cu situațiile concrete din viața reală, cu nevoile și aspirațiile oamenilor.

Sociologul și profesorul Elisabeta Stănciulescu identifică în „*Teorii sociologice ale educației*” (1996) patru tipuri de școală, respectiv *școala ierarhică*, autoritară, care oferă posibilități minimale de cooperare (colaborarea este acceptată atâta timp cât familia reprezintă un mijloc de realizare și întărire a obiectivelor educaționale, iar orice intervenție parentală în procesul de instrucție este exclusă); la polul opus, *școala participativă* consideră părintele și elevul ca resurse importante în procesul educativ; *școala comunitară* care apelează și la resursele comunității, *școala autonomă*, exclude orice intervenție exterioară, dar valorifică potențialul participativ al elevilor. În realitate, elevii doresc ca părinții lor să fie informați în legătură cu educația, să-i înțeleagă, să fie disponibili ca surse de informație, asistență și îndrumare. Conflictul de interese între cele două instanțe educative reprezintă sursa dificultăților cooperării între școală și comunitate: pe de o parte școala, prin cadrele didactice, pare să nu recunoască nici o altă autoritate în afara celei de la nivelele superioare de control (inspectorate și minister) și în consecință consideră că nu are nici o responsabilitate în fața beneficiarilor ei direcți – elevii, părinții și comunitatea, în timp ce comunitatea și familia, deși au o influență incontestabilă și deloc neglijabilă asupra copiilor, sunt ignorate de politicile și legislația școlară. Revendicările în spiritul

deschiderii școlii înspre comunitate se accentuează pe fondul evoluțiilor înspre redefinirea și reconsiderarea acestor realități. [6, pag.175]

Unul dintre cele mai elocvente exemple în ceea ce privește descentralizarea este cel al instituțiilor de învățământ private care, pentru a deveni mai atractive și rentabile, sunt mult mai active, ceea ce favorizează inovația și eficacitatea metodelor pedagogice. Prin descentralizare se vizează o „reformă de globalizare” cu scopul de a contribui la optimizarea resurselor calității umane aferente unei națiuni prin gestionarea fiecărei regiuni și autonomia financiară a unităților de învățământ. În acest tablou, părinții, profesorii și managerii educaționali sunt valorizați prin modul în care se resimte atenția vizavi de cum poate fiecare să contribuie la ceea ce conduce atât la creșterea calității procesului educațional, cât și la exploatarea mai bună a resurselor. Cu cât instituțiilor de învățământ publice, de sat, li se va conferi o formă de autonomie mai mare și acestea vor implica actorii cei mai eficienți: părinți și comunitate locală, cu atât aceste instituții vor avea și dorință și posibilitate de a deveni performante. [7, pag.139]

În studii de specialitate pe tema descentralizării în sistemul educațional, se regăsesc concluzii precum cazul Columbiei, *unde numeroase comunități locale nu au dat curs propunerilor statului de a lua parte la învățământul primar estimând că nu au resursele necesare*. Cu părere de rău, menționăm faptul că există încă multe țări în care descentralizarea se desfășoară lent, deoarece unii dintre actorii locali implicați, sau care ar fi necesar să fie implicați, nu sunt disponibili să se alinieze unor asemenea condiții de asumare a responsabilităților care erau înainte în grija administrației centrale.

Se desprinde și ideea conform căreia școala depinde de cât de mult se implică societatea, raportat la fenomenul de globalizare și la cel de izolare la globalizare. Mai mult, chiar și atunci când are loc descentralizarea și există o reală implicare a comunității locale, sistemul educațional poate rămâne tributar lui însuși. Pentru a veni o schimbare vizibilă în acest sens sunt necesare câteva aspecte: implicarea actorilor locali să fie de esență, nu de suprafață, prin acțiune, nu prin vizionare; să remarce schimbările care se pot genera prin implicarea pe perioade mai mari de timp, nu sporadice prin antrenare într-un real angajament de parteneriat, adică să dispună de resurse, de autoritate și de competențele tehnice necesare.

Prin parteneriatul educațional între școală, familie și comunitate locală se pornește de la premisa că în cadrul lui există mai multe surse de autoritate legitimă reprezentate prin însăși cei trei actori principali – consiliul de administrație al instituției de învățământ și profesorii, comunitatea locală, părinții, și că fiecare dintre aceștia trebuie respectat. De mare importanță vine precizarea despre un anumit echilibru al forțelor care tinde să se încline în favoarea părinților, însă să nu uităm și să nu neglijăm faptul că aceștia reprezintă categoria cea mai neomogenă comparativ cu toate celelalte, astfel fiind mai greoi de reprezentat în comparație cu celelalte două. Cum directorul unității de învățământ este reprezentantul comunității educative, comunitatea locală își desemnează un reprezentant, în aceeași linie părinții își vor alege o voce.

Responsabilitatea socială a fiecăruia dintre noi, părinți, elevi, profesori, decidenți locali, antreprenori, este factorul determinant care duce educație de calitate, educație care să-l

mulțumească atât pe beneficiarul primar al actului educativ, respectiv elevul, familia acestuia, cât și întreaga societate.

BIBLIOGRAFIE

1. AGABRIAN M. și MILEA, V. *Parteneriate școală-familie-comunitate: studiu de caz*. Iași : Institutul European, 2005. 167p. ISBN 973-611-339-6.
3. BUSH, T. *Leadership și management educațional*. [trad.] Liliana Romaniuc and Irina Prodan. București : Polirom, 2015. 209p. ISBN 978-973-46-8550-9.
4. CUZNEȚOV, L. *Parteneriatul și colaborarea școală-familie-comunitate. Educația de calitate a copiilor și părinților*. Chișinău : Primex, 2018. 186 p. ISBN 997-511-09-32.
5. HATOS, A. *Sociologia educației*. 2006. Iași : Polirom, 2006. 250 p. ISBN 973-46-0082-6.
6. PATEL-JUNANKAR, D. *Learner-Centred Pedagogy: Teaching and Learning in the 21st Century*. [ed.] Gerald Kayingo and Virginia Hass. *The Health Professions Educator*. New York : Springer Publishing Company, 2017, pp. 3-12.
7. STĂNCIULESCU, E. *Teorii sociologice ale educației*. Iași : Polirom, 1996. 224 p. ISBN 973-9248-50-0. *Teaching Learners to Be Self-Directed*. Grow, Gerald. 1996. 41, 1996, *Adult Education Quarterly*, Vol. 3, pp. 125-149. ISSN 1552-3047.
8. ȚĂRANU, A.M. *Școala, între comunitatea locală și provocările globalizării*. Iași : Institutul European, 2009. 202 P. ISBN 978-973-611-648-3.

VALORIFICAREA MENTORATULUI ÎN COMUNITATEA CARE ÎNVAȚĂ

ENHANCING MENTORSHIP IN THE LEARNING COMMUNITY

*NEGREA V. Angelica Maria
profesor învățământ primar,
Colegiul Național "Radu Negru" Făgăraș, România*

*NEGREA V. Angelica Maria,
Primary education teacher,
"Radu Negru" National College, Făgăraș, Romania*

<https://orcid.org/0000-0001-5156-7988>

CZU: 37.011.31

DOI: 10.46727/c.09-12-2022.p79-86

Rezumat: Având în vedere nivelul solicitării pe care îl reclamă meseria de profesor, nuanța personală pe care o capătă în timp stilul de predare, faptul că rareori se potrivesc schemele de intervenție construite de alții, am identificat în practica școlară, de-a lungul carierei, deosebiri semnificative între profesorii experimentați și cei debutanți. Profesorii care au dobândit experiență și-au construit în timp strategii care să le permită o adaptare rapidă și eficientă la orice situație ivită în spațiul școlar, în sala de clasă și care îi susțin în a propune rapid cele mai adecvate soluții de rezolvare a problemelor. Ei pot deveni lideri tranformaționali pentru tinerii dascăli în vederea integrării cu succes.

Cuvinte cheie: mentor, mentorat, lider tranformațional, integrare profesională.